

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-85 szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 226 szám.

Szerda, október 4.

A válság mélyén.

Nagybecskerek, október 4.

A válság mélyén vergődik immár az ország a legsúlyosabb helyzetben s ha sokáig tart, nemcsak az államélet, de az egyesek egzisztenciája is örvénybe kerül.

E még konstatálni súlyos helyzetünk illusztrálására azt, hogy a törvényen kívüli állapot eddig is közel százmillió korona kárt okozott az államnak. Általános a gazdasági, ipari s különösen kereskedelmi pangás; ezenkívül a kormányhatalom tekintélyének megingatása, a törvénytisztelet hiánya az egész országban anarchikus hullámverést idézett elő. A kedélyek izgatóttak. Mind nőtt elégedetlenség és ellenállás tapasztalható.

Nálunk most a két szuverén hatalom közt folyik a harc; a korona és a parlament között. Nem s szabadságának kivívásáért küzd a nemzet, hiszen a szabadságból talán bővebben kijutott, mint amennyi elég lett volna. A rabszolgaság jármát réggen lerázta a magyar. A törvény előtti egyenlőség is megvan. Az igazi testvériségre meg hiába törekszünk, mert az soha se lesz a földön, — amíg ember él rajta.

Mit akar hát a parlament mostani többsége?

Ausztriától függetleníteni az országot. E cél elérésére valónak találja az önálló vámterületet, a magyar vezényszót és nemzeti szellem bevezetését a közös hadseregbe. Ezt a szakadást, különválást és függetlenséget nem akarja azonban a korona elősegíteni; mert akkor a két szövetséges ország két egymással rivalizáló államra eszlik, míg ellenben, ha a status quo főm képes tartani, akkor meg lesz az egység s megmaradhat a jelszó: Viribus unitis! Akár őszinte az egység,

akár nem, de legalább a külvilág előtt annak lássék s a kvóta arányában gyarapodjék a közös ügyek ereje. E mellett Magyarország is fejlődhetik. A 67-es kiegyezés keretén belül sokat, nagyon sokat tehet a maga javára. Ennek semmi sem állja útját.

A válság mélyén is az ország egyet egészen világosan láthat. A király csak olyan kormányt nevez ki, mely az ő kormányzati elveit teszi magáévá. Aki a korona fölfogásával, szuverén hatalmával és akaratával ellentétes állást foglal el, az kormányra nem juthat. A kormány kinevezése a király kétségbevonhatatlan s feltehetőleg nem köthető törvényes joga.

A parlamentnek szintén megvan az a joga, hogy nem ismeri el alkotmányos kormányt azt, amely nem a parlamenti többségtől alakul s a törvényhatóságok is elhetnek az ellenállás jogával, amiképpen ez most meg is történt az ország számos helyén. Ez azonban nem megoldás. A korona és parlament, e két szuverén hatalom közt csak közös egyetértéssel — meg egyezéssel jöhet létre a válság megoldása békésen.

A békés kibontakozást a nemzet az emlékezetes szeptember 23-iki audienciától várta, de közel két hét múlt el már s a válság történelében csak válságosabbra fordultak az ügyek. Nem tudjuk, hová fejlődnek ezután az ügyek, nem akarunk jósolni sem, csak azt akarjuk mondani, hogy ez nem jól van így.

Az ország ebben a szerencsétlen és veszedelmes helyzetben most már nem maradhat s kölcsönös egyetértéssel siettetni kell az alkotmányos és törvényes rend helyreállítását. Legfőbb törekvésünknek kell lennie most már, hogy a korona és az ország között mihamarabb helyre álljon

a béke, az alkotmányos és törvényes rend, amely nélkül nem lehet, nem képzelhető jólét, boldogság, megelégedett nép s a haladás útján sikeres eredményeket produkáló ország.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Oktober 6. Megyei áll. vál. ülése.

„ 9. Közig. biz. ülés.

„ 12. Torontálvármegye őszi közgyűlése.

— A király nevenapja. Hagományok kegyelettel ünnepelte ma az ország királyunk nevenapját. Nagybecskereken ez alkaiomból a román p'ebánia templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyen dr. Dellimanics Lajos főispán és Jankó Ágoston alispán vezetésével megjelentek az összes polgári és katonai hatóságok, továbbá a testületek s az intézetek növendékei.

Ugyancsak ünnepi mise volt a gör. kelet templomban, valamint az ev. ref., az ág. evangélikus s az izraelita templomban is.

— Az iparfelügyelet decentralizációja. Emeltették, hogy a kereskedelemügyi miniszter az iparfelügyeleti és kazánvizsgálati szolgálat decentralizációját elhatározván, az ipari felügyelői teendőket ketté osztása mellett az iparfelügyelői kerületek folyó évi november hó elsejével új beosztást fognak nyerni. A miniszter intézkedése szerint a dévidéken az iparfelügyelői kerületek így lesznek beosztva: Nagybecskereki kerület (Torontálmegye és Pancsova város); vezető Vogl Antal, beosztva Ruszka László. Temesvári kerület (Temesmegye, Temesvár és Versec városok); vezető Eisner Izidor felügyelő, beosztva Antal Jakab. Lugosi kerület (Krassó-Szörény vármegye); vezető Borbély Gyula felügyelő.

A „TORONTÁL” tárcája.

Fiatal orvosok.

— Ugyan mi baja a picikéjének, Mária Stefanovna?

— Igazán nem tudom... Mindig olyan melege van, fáj a feje... a mellett iszonyu szeszélyes, sir, nem akar orvosságot szedni.

— Ki kezeli őt?

— Dr. Vaveljev... Ő még nem tudja, miről van szó...

— Miért nem hívja Offenberg dr.-t... Kitűnő gyermekorvos... Az úgy tud banni a gyermekekkel... Minden alkalommal valami játékot hoz magával a kis betegek számára... Persze, hogy szörnyen várják is őt, melegen üdvözlik, szívesen szót fogadnak neki, amikor torkukat, nyelvüket, vagy más efféle átbar megnézni. Aztán Offenberg dr. így tesz: orvosságot ír a gyermekeknek... Mikor az orvosság készen van, megint visszajön s a gyermek személtárára maga vesz be belőle először s azt mondja: — Nagyszerű, kitűnő, de jól érzem magam, ez aztán egészséges... A kis beteg erre szintén gusztust kap. örömmel habozás nélkül beveszi az orvosságot... Roppant nagy praxisa van.

— Igaz, igaz, de hisz akkor naphosszat roppant tömeg orvosságot szed be? Mi?

— No igaz, de hát ez a mesterséghez tartozik... És aztán, tudja... az ilyen gyermekorvosság nem nagyon hat a felnőtnél.

— Hogy érzed magad, mint férjes asszony, Liza?

— Őszintén szólva nem valami különösen... Nagyon unalmas élet, tudod... olyan... Hisz az uram éjjeli orvos is...

— Éjjeli orvos? Hát az mi?

— Ugyan, hát nem tudod? Az új törvény szerint az orvosok két csoportra oszlanak: nappali és éjjeli orvosokra... Olyanformán, mint például a bérkocsisok... A nappali orvosoknak csak nappal szabad praktizálniuk, reggel 9 órától este 9 óráig, az éjjeli orvosnak megfordítva, este 9 órától reggel 9 óráig. Az én férjem éjjeli orvosnak jelentkezett a hatóságnál, mert ilyen sokkal kevesebb van, a tiszteltdij kétszeres és több a munka is. A ház kapujában éjjel egy vörös lámpa ég ezzel a felirással: „Éjjeli orvos”. A férjem tehát nappal alszik, este nyolc órakor felkel, teát iszik, kecskára ül és sorra látogatja a betegeit. Éjfélkor reggelizik, hat órakor ebédel, déltizenkét órakor lefekszik és alszik este nyolc óráig.

— Nos és te hogy élsz? Épp úgy mint ő?

— Az egész természetes, hogy nem úgy élek... Sőt ellenkezőleg, egészen másképp

... Két szakácsnőnk is van, külön egy mind-egyikünk számára: egy nappali szakácsné az én számomra és egy éjjeli szakácsné a férjem szolgálatára... Csak nagyon ritkán látjuk egymást, mert én éppen akkor kelek föl, a mikor ő lefekszik... S a mikor ő ebédel, akkor én alszom... Csak egy-egy estén, olyan estén, a mikor neki nem kell betegét látogatnia, vagyunk együtt, megyünk színházba vagy máshova... Színház után én vacsorázom és ő reggelizik. Legtöbbször éjjel két óra felé hívják őt el... Úgy látszik, a közönség legjobban szereti az orvost az éjszaka költő közepében hivatni... A férjem hirdette is akkor, a mikor itt letelepedett:

Dr. Serapjonov

rendel:

az éjjel minden órájában
ittthon és a házon kívül is.

De hát mit tehetett volna? Hisz valamit csak kellett tennie, hogy betegek legyenek?!... Később majd, ha lesz elég beteg, sok beteg, akkor majd lemond erről az éjjeli munkáról és nappali orvossá lesz.

Mily furcsa maga Jurjevna Natalia! Hogy

Van szerencsém a nagyrövidű közönség tudomására hozni, hogy elismert jóhírű gyártmányaim
gyermekruhák és felöltőkben Nagybecskereken kizárólag csakis

KOVÁCS GEDEON cégnél kaphatók.

Fiókok: Arad, Debrecen, Kassa, Miskolc, Nagyvárád,
Pécs, Pozsony, Fiume, Zágráb stb. stb.

Kiváló tisztelettel:
NEUMANN M. cs. és kir. udvari szállító
Budapest—Bécs.

— Október 6. A nagybecskereki községi közg. tanfolyam hallgatói szintén megünneplik az aradi gyásznap emlékét. Ebből az alkalomból október 6-dikán délután 5 órakor a vármegyeház dísztermében gyászünnepélyt rendeznek a következő sorrenddel:

1. Szózat. Éneki a tanfolyamhallgatók énekkara.
2. Megnyitó. Tartja Jankó Ágoston alispán, a tanfolyam igazgatója.
3. A magyarok istene. (Petőfi) Szavalja Kleitsch Ferenc tanfolyamhallgató.
4. Emlékbeszéd. Tartja ifj. Elekes Albert tanfolyamhallgató.
5. Kuruc nóták. (Quartett) Éneklők: Nédics Mihály, Kleitsch Ferenc, Bartos László és Csányi József; vezeti Ferenczy Géza tanfolyamhallgató.
6. Október 6-án. Alkalmi költemény. Irta Kéry Sándor tanfolyamhallgató, szavalja Ferenczy Géza tanfolyamhallgató.
7. Hymusz. Éneki a közönség.

— Dr. Tószögi Aladár jubileuma. Dr. Tószögi Aladár 40 éves orvosi jubileumát, miként jelentettük, e hó 8-án fogják Törökbecsén ünnepelni, mely alkalommal a kartársakon kívül a megye fő- és alispánja, nemkülönben számos barátai szíves óvációkban fogják részesíteni a humanizmus és társadalmi kötelességek teljesítésében lankadatlan buzgalmu férfit.

— Halálozás. Őszinte igaz részvétellel veszszük a szomorú hírt, hogy az élők sorából ismét elköltözött egyike azon köztisztelőben álló urinak, kiket nemcsak lelkükért, kedves modorukért az egész város közönsége szeretett és becsült. Őzvegy kézdipolányi Kovács Vilmosné, született gaádi Pálffy Ernesztin uró tegnap hosszas szenvedés után élete 67-ik évében elhunyt. A megboldogult még csak néhány évvel ezelőtt valóságos mintaképe volt az erőnek és egészségnek. Mintegy három évvel ezelőtt mutatkoztak a szivbaj első tünetei s a veszedelmes baj szörnyű pusztítást vitt véghez az erőteljes urinón, aki dacára annak, hogy minden lehetőséget elkövetett, hogy baját gyógyítsa, évről-évre fogyott. Az ideinyáron is ott volt Buziáson, de csak a környezete tudta, mily veszedelmesen beteg, mert a jókedve, mindenki iránt való szeretetreméltósága még betegségében sem hagyta el. Csak olyan vidáman beszélgetett, oly szellemesen tréfált, mint annak előtte, s nem is kérette magát nagyon, ha ismerősei hallgatni kívánták művészi zongorajátékát vagy egy-egy énekesnő felkérte, hogy kísérelje énekét. Pedig a hozzá közel állók tudták, hogy nagyon veszedelmesen beteg. Sok fájdalmas nap után, melyet gyermekei és hozzátartozói mélyszégyen szerete és ápolása ig ekeztet megkönnyíteni, a halál véget vetett jószágban és mun-

kasságban gazdag életének, családjá, környezeté és mindazok legmélyebb fájdalomára, kik közelebből ismerték. Temetése ma délután ment végbe, nagyszámú, előkelő gyászközönség jelenlétében. Nyugodjék békében!

A család a következő gyászjelentést adta ki: Kovács Sándor, neje Rakovitz Matild s gyermekeik Katalin, Margit, Ilonka, Matild és Sándor, Kovács Béla, Kovács László, neje Németh Mária és gyermekeik László, Lenke, Loránd és Elemér, Zsiros Imre, neje Zsiros Kovács Vilma s gyermekeik Dezső, László, Vilma, Kornélia és Imre, özv. Dienstl Pálffy Ágnes és gyermekei Emilia és Sándor szomorodott szívvel tudatják szeretett anyjuk, nagyanyjuk és nővére özv. kézdipolányi Kovács Vilmosné szül. gaádi Pálffy Ernesztin uróné f. hó 3-án hosszas szenvedés után, életének 67-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 4-én délután fél 4 órakor fogtak a Mercy-utcában levő gyászházból a róm. kath. vallás szertartásai szerint a helybeli róm. kath. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tételre. Az engesztelő szent miséidőszakát a meghalt lelki üdvéért f. hó 5-én délelőtt 9 órakor fog a plébánia-templomban az Egek Urának bemutatni. Nagybecskerek, 1905. évi október hó 3-án. Áldás és béke drága hamvaira!

— Cserép Sándor meghalt. Mint egy szegedi távirat jelenti, Cserép Sándor főgimn. igazgató, kegyesrendi áldozár, tanárkodásának 30-ik évében ma meghalt. A jeles tanférfi elhalálozása, ki tudományos képzettségénél és szeretetreméltó modoránál fogva Szeged társadalmának közbecsülését bírta, őszinte részvétet kelt Szegeden. Nagybecskereken is bizonyára részvétellel értesül a közönség a váratlan halálhírről, mert Cserép Sándor a 70-es években néhány esztendőn át a helybeli főgimnáziumban is tanárkodott s nagyon sokan vannak, kik szívesen emlékeznek vissza a szelid tekintetű, nyájas modoru tanárra, kit nemcsak tanítványai szerettek meg, de közkedveltségnek örvendtek mindazokban a társaságokban, melyekben itteni működése alatt megfordult. Temetése holnap délután lesz Szegeden. Béke hamvaira.

— A vakokért. Nagy a földi nyomor, az emberek ezrei különböző körülmények között nyújtják felénk kezüket alamizsnát, segédelmet kérve. E számtalan szerencsétlen között legszánandóbbak azok, kik megfosztva a látás gyönyöreitől, még koldulni sem tudnak látó embertársaik segédelmé nélkül; pedig gyakran nemcsak a saját, de többtagu családjuk kenyeréért is kellene könyörögniök. Hazánkban a vakok száma a 16 ezret meghaladja; ezek közül 549-nél több vármegyénkire esik és terhére van hozzátartozóinak, községének és a társadalmának. Szánalom fogja el szívünket, ha vak embert látunk, de ugyanez akkor nem jut eszünkbe az a szomorú körülmény, hogy e szegény embertársunk helyzetét a társadalom közönsége su-

lyosabbá tette azzal, hogy nem nyújtott neki alkalmat a kiképzésre, mely a vaknál nemcsak műveltséget nyújt, de munkaképességet és mindennapi kenyeret ad. Tudnunk kell, hogy a vakok kiképzés útján nemcsak irni és olvasni tanulnak meg, nemcsak a szellemi téren tudnak munkálkodni, hanem tapintási érzékük fejlesztésével kintün iparosokká válhatnak. A láb-örölkészítést, kefekötést, kosárfonást, nádszékfonást és kötélverést szokták tanulni és ez iparágakban oly kiváló ügyességre tesznek szert, hogy munkájuk bármely kiállításon kiállja a versenyt a látók készítményeivel és e mellett készítményeik tartósak és olcsók. Ennek ellenére hazánkban a vakokért még keveset tettek; hatóságok és magánosok egyaránt belenyugodtak abba, hogy a sarkon álló vak koldust éhenhalni nem engedték. Már pedig ez többbe kerül, mintha az egy emberéletet át adandó alamizsnának egy kis részével őket kiképeztetjük és módot nyújtunk nekik arra, hogy a koldusbotból kalapácsnyelet faragva mindennapi kenyerüket megkeressék. A vakokat gyámolító orsz. egyesület működésével elérte már azt, hogy a budapesti intézeteken kívül Kecskeméten, Szegeden, Szombathelyen és Temesvárott intézetek létesíttessenek, melyek vak embertársainkat kiképezik és állandó munkával ellátják. Ez áldásos intézményekbe városunk és megyénk vakjai is felvétetnek; miért is kívánatos, hogy közönségünk is mehozza a maga áldozatát. A nevezett egyesület felkérésére szívesen közöljük, hogy a legutóbbi bontás alkalmával Nagybecskereken elhelyezett perzselékben a következő összegek találtak: Bilitz Jánosnál 1 kor., Wassermannnál 19 fillér, Eisenstädter és társánál 4 kor. 47 fillér, Petz Antalnál 35 fillér, Iktis Dusánnál 30 fillér, Weisz Hermannnál 2 kor. 40 fillér, Weiterschannál 20 fillér, Stageschmidt-nél 73 fillér, Kokitsnál 70 fillér, Prandell Rezső-nél 45 fillér, Mangold Lipótnál 20 fillér, Boleszny Antálnál 2 fillér, Hubert Gusztávnál 88 fillér, Liptaynál 2 korona 20 fillér, Goldbergernél 10 fillér, Jónás Bertalánnál 32 fillér, Weinbergernél 5 fillér, Freund Sámuel és fiainál 6 fillér, Herzfeld Vilmosnál 5 fillér, Kovács Ödönnél 65 fillér, Mencezer H.-nál 3 kor. 24 fillér, Finkelstein Mór és társánál 35 fillér, Nováknál 21 fillér, Kadelburgernél 2 kor. 22 fillér, Eckstein F. és fiainál 1 kor., Terzin Zsivónál 12 fillér, Fleischmannál 10 fillér, Grün Simon és fiainál 1 kor., Baaden I. L.-nál 13 kor. 27 fillér, Eckstein Vilmosnál 1 kor., Schlesinger és Polákovicsnál 70 fillér, Klein Jánosnál 1 kor. 81 fillér, Klein Bernátnál 18 fill., Mürczin G.-nél 19 fillér, Amerd Rózsánál 7 fill., Prokisch Gy.-nél 12 fillér, Klein Simonnál 39 fillér, Wehner Józsefnél 5 fillér, Eckstein Samunál 40 fillér, Zsifkó Zs.-nél 4 fillér, Nagyviaskynél 6 fillér, Petri Jakabnál 1 kor. 6 fillér, Wehner Györgynél 76 fillér, Radojesics D.-nél 36 fillér, Markovics Lyubomirnál 15 fillér, özv. Mesnik R.-nél 90 fillér, Nagybecskereki börtönparosok szövetségénél 1 kor. 83 fillér, Sajóviz Sománál 42 fillér, Hegedüs gyógyszerésznél 4 fillér, Sida Alajosnál 44 fillér, Boskovicsnál 50 fillér, Kelner Józsefnél 3 kor. 55 fillér, Grünweignél 20 fillér, Grünbaumnál 80 fillér, Benze Antal és fiainál 2 kor. 64 fillér, Watzke F.-nél 1 kor., Wilhelmnél 12 fillér, Straky testvérekénél 31 fillér, Scheirich Pálnál 56 fillér, Kelemen Péternél 31 fillér, Armbrusternél 62 fillér, Lufi Mihálynál 42 fillér, Fein Fülöpnél 42 fillér, Meszniknél 1 kor., Perger Rezsőnél 36 fillér, Tell Mihálynál 22 fillér, Horiak Mártonnál 11 fillér, Kertésznel 8 fillér, Keppich Sándornál 8 fillér, Schlesingernél 5 fillér. Összesen 61 kor. 20 fillér. A felsorolt gyűjtőknek az egyesület köszönetét és vak embertársaink halálát tolmácsolja s kéri a város nemesszöv. polgárait, karolják fel e szerény perselyeket, mert a bennük gyűjtött összegben vak honfitársaikat mentik meg és kiképeztetésükkel a bennük paragon haveró munkáerőt teszik értékesé, amivel nemzeti erőnköt szaporítjuk.

— Őzi hideg. A mai nappal ránk virradt a komoly ősz, felöltötte bújtatott embereivel, a kik ha találkoznak egymással, régi szokás szerint rögtön megszólalnak: Milyen hideg van! Mit s.ől ehhez a hideg időhöz? A hivatalos kalendárium már régebben bejelentette, hogy erősen bent vagyunk az őszben, a golyák, feskék és egyéb szárnyas kedvenceink már valahol az egyiptomi piramisok körül sörakoznak, Szent-Mihály napja is elmúlt és a mai hidegtől kipirult arcok, didergő emberek — no ennek már a fele sem tréfa. Az abnormis nyarat alighanem az ősz akarja helyre pótolni kellemetlen stilszerűségével. Hideg, ború, eső stb., amilyen már a valóságos ősz. A vénasszonyok nyarat, a mely máskor késő novemberig melenggett bennünket, az idén úgy látszik elcsapta az idő s ha melegezni akarunk, a kályha mellé küld bennünket. Pedig bizony-bizony ebben a drága világban ugyancsak jól esnék, ha még a mennyei kályha melegítene bennünket legalább egy kicsit úgy — akár tavaszig is.

kezelheteti magát egy közönséges gyakorló-orvossal?

— Hát miért ne? Mit árt az?

— Hogy mit árt az? Ó nagyon sokat!... A női szervezet olyan finom, olyan gyengéd és lényeges, hogy azt csak speciálista nőorvossal szabad kezelteni.

— De hisz csak egészen közönséges köhögésem van! Minek ahhoz speciálista nőorvos?

— Az egyre megy!... Hát tudja-e, milyen komplikációk állhatnak be a finom női szervezetnek egy köhögés kapcsán?... A nőnek még a nátháját is másként kell kezelni, mint a férfié, mert a női orr sokkal érzékenyebb és... hogy is mondjam csak?... finomultabb, mint a férfiorr... Tudja-e, hogy csináljuk mi? Az uramnak van egy orvosa... és nekem egy külön orvosom... Nagyon ajánlhatom kegyednek az én orvosomat... Dr. Szbrjevski Xaverovics Vjaceszlavnak hívják... Rám kell hivatkozni, ha érte küld; egészen idegen emberekhez nem megy el, akárhogy is hívják... Olcsónak persze nem olcsó — látogatásunként tíz rubelt kér, de aztán olyan kellemes a kezelése!... Olyan csinosan öltözködik, mindig, de mindig! És milyen finom és előkelő a modora!... Ha kenőcsöt rendel, mindig parfümöt is ír a receptbe... Érti ugy-e, hogy ilyenkor az ember szívesen fogadja meg az utasításait, mert a kenőcs olyan illatos... Még a legközönségesebb kötéshez is valami jószagu vizet rendel... És pilulát mindig csokoládéburkolatban ad... Egész Pétervárot csak egy patika van, a hol ilyen pilulát kapni lehet... Nagyon ajánlom magának, vizsgáltsa meg magát Szbrjevski dr.-rál!... Láthatja, egy csöppet sem vagyok feltékeny...

— Nos, hogy szolgál az egészsége, Vladimirov Nikolaj?

— Hát hogyan szolgálna?... Majd jobban, majd rosszabbul... Hisz tudja, krónikus bajom van... és aztán az öregség... Ilyenkor bizony...

— Ki az orvosa?

— Dr. Ivanov, régi jó barátom... Mondhatom önnek, úgy játszik whistet... nagyszorúan, bámulatosan!...

— Whistet talán jól játszik, de mint orvos nem ér semmit.

— Ne, kérem, ne mondja ezt... Én egy itélek, hogy aki jól játszik whistet, az okos, tehetséges ember... Én a hivatalnokaimat gyakran meghívom whistezni, hogy meglássam, kitapasztaljam, melyiket kell előléptetni...

— Az megint egészen más... De az egészségnél nem szabad így, ilyen könnyelműen elbánni... Forduljon inkább valami tekintélyhez... Monjen el például Fertig dr.-hoz. Hetenként kétszer este rendel... Ez aztán az orvos, azt mondhatom önnek!... Hogy kezel a betegeit... azt érdemes megnézni! Hát kérem, először is teljesen le kell vetkőzni... Aztán kötelet köt a derekukhoz és úgy szalajja őket körül a rendelőszobájában... Kötendő dolog, én mindig pompásan érzem magamat utána... Azt mondják, hogy egy hirs német orvos találta, ... egészen új módszer... — Na, hallja... az én koromban s az én rangom mellett csak nem szaladgálhatok föl s alá és körbe mint egy cirkuszi ló!...

— De hisz ez gyógyítás céljából kell!... És azután ezen az alapon meg is mondja önnek, mi a betegsége és meg is gyógyítja... Ime, eszembe jut egy eset... Ismeri, ugy-e, Adrianov bankárt?... Nos, az három éven át kezelte magát májbaj ellen és Fertig dr. az első rendelésnél megállapította, hogy csak a torka faj...

Kijakov Vladimir.

Megmérgezett gyermek. Bónyi Bertalan berzovai gör. kel. lelkész feleségével látogatásra ment, egyedül hagyva otthon 2 éves Irén nevű leánykáját. A gyermek egy üvegből lugszeszt talált s ivott belőle. Amire a szülők hazaértek, a gyermek már görcsben feküdt. A gyors orvosi segítség is hiábavaló volt, s a gyermek még aznap kiszáradt.

A vadászat áldozata. Megirtuk nemrég, hogy Endresz Ferenc nézkyfalvai jegyző vadászaton véletlenül rálőtt Csirik György temesdobozai tanítóra, akit Temesvárra vittek, ahol a kórházban ápolták. Néhány nap előtt hazabocsátották, de most, mint Temesvárról jelentik, a szerencsétlenül járt tanító tegnap meghalt.

Színház és Irodalom.

A könyvtárnok. Moser jubilaris vigjátékát hallgatva, az első felvonásban tegnap sokan abban a véleményben voltak, hogy a tisztességes, sőt naivnak mondható irányzat teljesen elvesztette vonzó erejét. S ime ugyanazok, kik bennünket megróttak, amiért e napokban a francia trágárságok végleges kiűzése mellett emeltünk szót, ugyanazok oly őszinte derűsre fakadtak, a milyent régen tapasztaltunk. Vagyis még azok is kitünően mulatnak a Moser mind-n frívó itást és meztelenséget, de még a kétértelműséget is kerülő tréfái és helyzetei felett, akik egy kis borsot meg paprikát is szeretnek. Egyszóval a tegnapi este a tisztességes irány rehabilitációjának mondható s miután hiteles forrásból tudjuk, hogy a pénztár is nagyobb bevételt tüntetett fel, mint tegnapelőtt, bebizonyítva látjuk azt az állításunkat is, hogy többen szeretnek egy oly vigjátékot megnézni, melyben a nőknek nem kell pirulniok s a férfiaknak nem kell bosszankodniok.

Polgárak nagyon jól játszották a darabot. A címszerep Polgár Károly kezében volt, ki azt sok invencióval, diszkrét humorral látta el. Hatásos játékaért nyílt színen is kapott tapsot. A pseudo-könyvtárost Sik Rezső játszotta, pajkos jókedvvel, elegánsan és szeretetreméltóan, amint ezt a szerep megkívánja. Papp Ilona és Barna Jolán igen kedvesek voltak a két fiatal leány, Edith és Éva szerepében. Kitünő estéje volt Nagy Imrénének, ki a Gibson szerepében maszkarban és játékban egyaránt kitünő alakítást produkált. A többi szerepekben jók voltak Ernyey, Virányi, Molnár Vilma, Hatvani, Zöldi Hermin, Horti, kik a feutiekkel együtt kifogástalan összjátékot nyújtottak.

Szép Heléna. Ma este Offenbach örökbecsű dalműve a szép Heléna kerül színpadra a címszerepben H. Léva y Bertával. A többi főbb szerepeket Kozma István, Nagy Imre, Sik Rezső, E. Zöldi Hermin, Hatvani Ede, Ernyei János, Virányi Sándor, Gözon Gyula és Papp Ilona játszzák.

A Színház és Élet, egyetlen színművészeti hetilapunk, nyári szünete után október hó 8-án jelenik meg először, új, nagyobb alakban, előkelő tartalommal, díszes képekkel. A lap szervezete a szünet alatt teljesen újjáalakult, szerkesztője Vajda László, az ismert író lesz, akit irodalmi és művészeti életünk legkiválóbb munkásai támogatnak törekvéseiben. A Színház és Élet irányzata teljesen modern lesz: lelkes a színművészet nemese eszméinek szolgálatában, komoly és változatos ismertetéseiben és szak-közleményeiben; élénk, ötletes és vidám szép-irodalmi és szórakoztató részében, bőkezű és jóízű a lap külső kiállításában, hogy a színház kedvelő nagyközönségnek még fokozottabb gyönyörűséget szerezhessen, mint eddig. Negyed-évre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, Baross-utca 59. sz. Kiadótlajdosos Lenkei Zsigmond.

Sport.

Lóversenyek Nagyikindán. A „Torontál-várnagyei Agarász- és Lovasegylet” eddig évente egy napon rendezett lóversenyait az irántuk nyilvánuló érdeklődésre való tekintettel és azért, hogy a lóversenysportnak Délmagyarországon egy állandó központot teremtsen, ez évben már nagyobb arányokban, két napos meeting keretében fogja Nagyikindán — az egylet székhelyén — megtartani s az egylet vezetősége mindent elkövet, hogy a versenyek oly sportot nyújtsanak, amely a nagyikindai pályát az ország nagyobb vidéki pályáinak színvonalára emelje.

A versenyeket egy földmívelésügyi miniszterium, valamint a Magyar Lovasegylet és az Urivvasok Szövetkezete, nemkülönbön a megyei

gazdasági egylet és a város is hathatós támogatásban részesítik.

Az egylet a lóversenyter új berendezésének állandó tribün építésének s a szükséges kényelmi és célszerűségi intézkedéseknek foganatosítása által a legszeb sikerekre számíthat; ez évben már rendszeres totalisateur is fog működni 2 és 5 koronás tétekekkel.

A versenyek mindkét napon d. u. 2 órakor kezdődnek s az utolsó futam d. u. 4 órára van kitűzve, tehát a vidéki közönség is, úgy Temesvár, mint Szeged—Budapest felől a legkényelmesebb vasuti közlekedést használhatja.

A két versenynapra összesen tíz verseny van kiírva s úgy az első, mint a második napon is sikk, akadály- és vadászversenyek kerülnek eldöntésre, összesen 8000 koronát meghaladó értékben.

Az egyletnek a lótenyésztés és a versenysport érdekében kifejtett buzgalma remélhetőleg az egész délvidék nagyközönségének élénk érdeklődésével fog találkozni.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ellenzéki értesítések szerint legközelebb ismét királyi kézirat várható, melyben a korona kifejti álláspontját az ismert 5 pont tekintetében. Ezt a hírt ma egy bécsi jelentés demontálja, különösen kiemelve, hogy a korona viselője nem állhat folytonosan a vita és kritika közepontjában.

Fejérváry kinevezése.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A N. Fr. Pr. szerint Fejérváry báró kinevezése csak október 10-ike után fog megtörténni.

Kristóffy és Lányi.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Kristóffy József és Lányi Bertalan miniszterek ma reggel 9 órakor visszautaztak Budapestre.

A horvátok és a válság.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát képviselők együttes értekezletén a következő határozatot hozták: Jogosnak tartják azt a törekvést, mely Magyarország teljes függetlenségéhez vezet s kötelességüknek tartják a magyar nemzettel együtt harcolni. Egyben kívánják Dalmácianak Horvátországhoz való csatolását.

Az osztrák Reichsrath elnapolása.

Budapest, október 4. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák Reichsrathot, a tartománygyűlések ülésszaka miatt október 7-én, szombaton elnapolják.

Az október 6-iki gyászünnep és a szocialisták.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokraták a főváros polgárságának október hatodiki fölvonulásánál passive fognak viselkedni s a gyászünnepnél minden rendbontást szigoruan kerülnek. A nyugalomra a pártvezetőség a következő fölhívással inti a munkásokat:

Munkások! Azok, akik törpe előknek akartak tönjéjezni, most elmennek a temetőbe, hogy a meghalt nagyokra emlékezzenek. Jól teszik. Amaz politikai tüntetés lett volna, amez csak a kegyelet dolga; amaz nem tühette nyugodtan a munkásság, emezt nem érdeke megátolni. Jelképnek is jelentőséges, hogy ime a multhoz kell menekülniök, hogy ime a temetőbe kell vonulniok. Így van: a temető, a mult az övéké. Akik a jövőért harcolnak, miként mi, nyugodtan nézhetjük a sírokhoz menekülőket: nyugodt, csendes méltósággal. A pártvezetőség.

A csehek és németek.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágai és brünni jelentések szerint mind a két helyen állandó a nyugtalanság a csehek és németek között.

Minden nap vannak kisebb összetűzések. Mivel a hatóságok attól tartanak, hogy nagyobb zavargások is lesznek, az utcákon úgy Prágában, mint Brünnben örfjártok cirkálnak és semmiféle csoportosulást nem tärnek meg.

Agyonverte az atyját.

Budapest, október 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: Csóka Ferenc jómódu pácsenyi földbirtokost 25 esztendő fía, aki az örökség miatt régóta ellenségeskedett az apjával, tegnapelőtt egy doronggal megtámadta és agyonverte. A gyilkos fiut a csendörök letartóztatták.

Halálos szerelem.

Budapest, október 4. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Niort városban egy Thomas René nevű hadnagy agyonlötöte kedvesét, Favre Róza énekesnőt, mert ez elhagyta. A gyilkos hadnagyt elfogták.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai fözsdén az árak némileg emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.74
Buza (áprilisra)	16.48
Tengeri (augusztusra)	13.32
Zab (októberre)	12.46

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 4-én:

SZÉP HELÉNA.

Vig dalmű 3 felvonásban.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, esütörtök, október hó 5-én:

A boszorkány.

Nyitlér.*)

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
Biszonyítvány kélt Bécsben, 1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájrizek nem elégségesek. A foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban oly frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

(217—21.15)

* Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a közlő.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Arverési hirdetmény.

A horvát-neuzinai négy nemes család tulajdonát képező, a „Temes“ és „Berzava“ folyókra kiterjedő *halászati joga* folyó évi október hó 15-én d. e. 8 órakor Horvát-Neuzina község-házánál f. évi november hó 1-től kezdődőleg három évre hasznóbérbe fog adni

Kikiáltási ár egy évre 300 korona, bánatpénz 50 korona.

A hasznóbéri összeg évnegyedenként előre fizetendő.

Horvát-Neuzina, 1905. évi október hó 2-án.

Mixich János,
elnök.

(863-1.1)

Katalinfalva község előljárótól.

660. szám. 1905.

860-1.1

Hirdetmény.

Katalinfalva község alólírott előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a községi nagyvendéglő épületet f. évi október hó 9-én d. e. 9 órakor a község-házán tartandó nyilvános árverésen 1908. évi október hó 1-ig terjedő időtartamra bérbe adja.

Kikiáltási ár 800 korona évi bér.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községjegyzői irodában megtekinthetők

Katalinfalván, 1905. szeptember hó 30-án.

Az előljáróság.

Arverési hirdetmény.

Alólírott község előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Pészak“ dűlőben lévő 112 hold szántóföldjét 2-2 holdas parcellákban az 1905/6-ik gazdasági évre az ugyanott lévő 2 darab ugynevezett „Spicz“ darabbal nyilvános árverésen 1905. évi október hó 8-án d. e. 9 órakor hasznóbérbe adni fogja.

A további feltételek a községelőljáróságnál a hivatalos órákon belül betekintheők.

Jarkovác, 1905. évi szeptember 30-án.

Stefánovits Miklós, Semics Milán,
jegyző. (857-2.2) bíró.

RÁMPÁS

literje 30 krajcár.

Kapható

(838-x5)

Zápolya-u. 1. sz. a. a házmesteri lakásban.

A Torontálvármegyei Magyar
Közművelődési Egyesület ==

keres
azonnal vagy november elsejére
egy vagy két nagyobb
utcai szobából álló lakást
olvasóhelyiségnek. == ==

Bővebbet Somfai János titkárnál
a „Torontál“ szerkesztőségében.

845-x4

Mokrin község előljárósága.

699. szám 1905.

859-3.1

Pályázati hirdetmény.

Kinevezés útján betöltendő rendszerezett iktatói állásra

Az illető köteles az iktatót vezetni, mutató könyvet készíteni, az irattárt kezelni és postát expedálni.

Munkáskönyveket és személyleírásokat kiállítani.

Evi fizetés 912 ko ona, szakavatottság, jó írás és a szerb nyelv bírása igazolando.

Mokrin, 1905. október 3-án.

Előljáróság.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat. ==

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

813-10479

HIRDETÉSEK

felvételnek a

„TORONTÁL“

kiadóhivatalában.

A „Nagyszebeni

általános takarékpénztár“ előnyös feltételek mellett engedélyez törlesztéses jelzálogkölesőnt földbirtokra, 628-25.25 házakra és ad

építési hitelt.

Bővebbet: **Breitner Zsigmond**
kerületi ügynöknél, **Törökbeese.**

Meghívó.

A nagybecskereki Oppova—Budzsák háromtagos birtokosságnak gazdasági szövetkezetté alakuló

közgyűlésére,

mely 1905. évi október hó 22-én d. e. 8 órakor a városi nagyteremben meg fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. Korelnök, jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelesítők választása.
2. A szövetkezet alapszabálytervezet előterjesztése, tárgyalása és elfogadása.
3. Igazgató, helyettese és igazgatósági tagok választása.
4. A felügyelő-bizottság választása.
5. A cégjegyzők választása.
6. A pénztáros, hatósági biztos és jegyző választása.
7. A tisztviselők javadalmazása.

Nagybecskerek, 1905. október hó 4-én.

(861-1.1)

A birtokossági tanács.

